

SLOVENEČ

Valja po pošti:
za celo leto (naprej) ... 6.00—
za en mesec ... 4.00—
za šestmesečno ... 5.00—
za ostale inozemstvo ... 9.00—

V Ljubljani na dom:
za celo leto (naprej) ... 6.00—
za en mesec ... 4.00—
7 aprila prejema besedilo ... 3.00—

Sobotna izdaja:
za celo leto ... 10.00—
za šestmesečno ... 12.00—
za ostale inozemstvo ... 15.00—

Inserti:
Razstojna petstotina (50 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat ... po 50 v
za dva- in večkrat ... 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru
za sobotna dvojna tarifa

Poslano:
Razstojna petstotina 5
izhaja vsak dan izvenoma so- delo in praznike, ob 2. uri pop. Redna letna priloga vsaki rač.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se se vračajo; nevrakirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Razpis poštne karnatice avstrijske št. 24.797, egrske 24.571, bosn.-herz. št. 7583. — Upravniškega telefona št. 56.

Orli in Sokoli.

Dne 30. oktobra t. l. je »Slovenec« objavil članek »Zopet — bratje«. Pisatelj tega članka govori o Orlih in Sokolih ter se z navdušenjem spominja dni, ko so Orli in Sokoli skupaj manifestirali. To je bilo dne 20. septembra 1908 in čez dolgih 121 mesecev zopet, ko so dne 29. oktobra 1918 Sokoli in Orli zopet skupno nastopili. Članek je pisan pod vtisom tega dne in takoj drugi dan tudi objavljen. V članku pisatelj samo navdušeno omenja manifestacijo: »Naš dan je to, dan rešitve, dan avantgarde naroda, dan onih, ki naj se naprej dramijo mihi naš narod iz emrtvelosti in ga vodijo k vztrajnosti, enakosti, bratstvu! Dalje pravi članek: »Bodilo naj nam bo k novemu delu, delu ljubezni, skupnemu delu ljubezni za svoj mili narod! Ločijo nas razlike svetovnega naziranja, pripadnost k vsem trem slovenskim strankam. A le to! V delu za narod, za Jugoslavijo bodimo edini, bodimo le bratje, nič več, nič manj. In to naše skupno delovanje ostani trajno. Le iz edinstva bo ostala močna Jugoslavija, nepremagljiva! Dalje: »Ločijo nas ideje, a družijo skupna ljubezen do naroda.«

Ze par dni po objavi tega članka je priobčil »Slovenec« izpod peresa istega pisatelja članek pod naslovom: »Bratom Orlom in Sokolom v premislek.« V tem članku objavlja pisatelj že nekaj praktičnih nasvetov za nekako združitve oziroma skupno delo med Orli in Sokoli.

Glede načelnega stališča pravi pisatelj: »In če smo prišli tako daleč, da smo ustanovili Narodni svet, kakoj ne bi tudi med Orli in Sokoli poskusili napraviti nekaj skupnega. Ne vse, ker to ne gre. Kajti noben pristaš ne bo zastopil svojih idej na ljubo svojemu nasprotniku in zavzel njegovo politično in svetovalno naziranje. A ravno Orli in Sokoli imajo nebroj stvari na tehničnem in narodnem polju, ki bi bile lahko skupne.«

Dalje izjavlja članek: »Za danes omenim le dvoje, kar naj bi nam bilo skupno: Tehnični odsek in strokovno glasilo. Mislim, da ne bo nikogar, ki bi mi v tem oziru mogel oporekati.« Pisatelj govori potem podrobno, kako si misli skupno delo na tehničnem polju. Konečno pravi pisatelj: »Želim, da bi bratje obeh organizacij povedali svoje mnenje, da s tem razbistrimo položaj in ugledimo pot do skupnosti.«

Kolikor je meni znano, se je po objavi teh dveh člankov med Orli in Sokoli zasebno dovolj razpravljalo o predlogih, stavljenih v teh člankih. Tudi predsedstvo Zveze Orlov je imelo priliko čuti tozadevno različne glasove. Tudi na sestanku Orlov, ki se je vršil dne 17. novembra t. l., se je dotaknilo to vprašanje.

Brez ozira na to je bila sprejeta na tistem sestanku resolucija, v kateri se povdarja, da se načelno za organizacijo Orlov ni nič spremenilo in da bo Orlovsko organizacija tudi v naprej korakala odločno za svojim praporom. Torej Orli so sklenili, da od svojih načel ne opuste v novih razmerah niti za las.

Pisatelj obeh prej omenjenih člankov je tudi v svojih člankih povdarjal, da ni pričakovati, da se ne sme zahtevati, da bi ta ali ona stran od svojih načel kaj popustila. Zato nastane za Orle in Sokole vprašanje: Ali je

predlagano skupno tehnično delo mogoče?

Zveza Orlov tozadevno še ni zavzela svojega stališča, ker ji tozadevno ni prišlo do danes še nobeno oficijelno vprašanje od katerekoli merodajne strani. Dokler ji isto ne pride, se Zveza Orlov tozadevno tudi ne more izjaviti, pač pa lahko priporoča svojim odsekom, zlasti vaditeljskim zborom istih, da o tem vprašanju premišlujejo, ker je lahko mogoče, da bo kmalu treba i o tem zavzeti Zvezi Orlov odločilno stališče. Zveza Orlov se tozadevno do zdaj še ni odločila, ona ni ne za in ne proti, ker se samo na podlagi misli, objavljenih v člankih nepoznanega pisca, ne more izjaviti. Zveza Orlov do danes ne ve, če se Slovenska Sokolska Zveza s takimi predlogi sploh strinja in če je ista sploh pripravljena o tem razpravljati. Dokler pa se tega ne ve, bi bilo za Zvezo Orlov brezuspešno o tem razpravljati. Zato zveza Orlov zdaj čaka v pripravljenosti, da ji bo morda treba zavzeti stališče. Eno pa je gotovo, da je vsaka žrtev glede načel Zveze Orlov od iste nesprejemljiva. Gotovo tudi od strani Slovenske Sokolske Zveze, in da bo treba najti, oziroma dati tudi potrebnih garancij, da se tozadevno ne bo niti poskušalo slabiti eno ali drugo organizacijo.

Do praktične rešitve tega vprašanja bi prišlo le nastopno:

1. Slovenska Sokolska Zveza naj bi se izjavila, če je sploh za skupno tehnično delo v smislu nasvetov, objavljenih v gori navedenih člankih.
2. Zveza Orlov bo morala storiti isto.
3. Če bosta oba odgovora pozitivna, bo treba izvoliti oziroma določiti iz obeh zvez poseben odsek, katerega naloga bo, pečati se podrobno s tem vprašanjem.

V pojasnilo je treba še pripomniti, da je Zvezi Orlov znano, da gori navedeni članki, objavljeni v »Slovencu«, niso izšli iz orlovskih vrst.

I. Podlesnik.

Zedinjena Jugoslavija.

Zborovanja delegatov »Narodnega veča«.

Belgrad, 5. decembra. Delegati »Narodnega veča« se posvetujejo vsak dan med seboj in s člani kraljeve srbske vlade, ki so že tukaj. Razpravljajo o vprašanjih, kako naj se uredi in predloži državemu svetu cela vrsta zakonov o ustavi, osebnih svobodi, odpravi plemstva in raznih naslovov, o izvršitvi agrarne reforme, o carinskem vprašanju, o skupni vojski, o čim širši in popolnejši demokratizaciji, o prehodnem gospodarstvu, o likvidaciji skupnih zadev v bivši Avstriji-Ogrski in o drugih vprašanjih, posebno pa o ureditvi južnih, zahodnih in severnih mej. Nadalje pripravljajo delegati vse, kar je potrebno za mirovno konferenco, da bo tako vse urejeno za brambo naših interesov. Posvetujejo se tudi o sestavi 1. državnega ministristva SHS.

Vprašanje avtonomije rešeno.

Belgrad, 5. decembra. Včeraj se je v naši delegaciji pod predsedstvom dr. Korošca ugodno rešilo vprašanje avtonomije. Danes se nadaljuje razprava o sestavi državne vlade in določitvi delegatov za mirovno konferenco.

Aleksandru se klanjajo.

Belgrad, 5. dec. Pisarna »Narodnega Veča« poroča: Regent Aleksander je prejel brzoglasne poklonilne pozdrave od glavnega odbora »Narodnega Veča« za Bosno in Hercegovino iz Sarajeva, od »Narodnega Veča« iz Mostarja in od dalmatinske deželne vlade v Splitu.

Dr. Brejc in dr. Cankar pri Aleksandru.

Belgrad, 5. dec. Pisarna »Narodnega Veča« poroča: Slovenska delegata dr. Brejca in dr. Cankarja je sprejel prestolonaslednik Aleksander v avdijenci z največjo ljubeznivostjo. Delegata sta mu kot člana najmočnejše politične stranke na Slovenskem, Vseslovenske Ljudske Stranke, izročila pozdrave slovenskega naroda. Prestolonaslednik se je toplo zahvalil za izročene pozdrave in se v živahnem pogovoru zanimal za meje jugoslovanske države nasproti Nemcem in Italijanom.

Pašić v Dubrovniku.

Belgrad, 5. decembra. Semkaj se poroča, da je prišel danes zvečer ministrijski predsednik Pašić v Dubrovnik.

Po proglasitvi zedinjene Jugoslavije. Nova Gradiška, 5. dec. Včeraj je bilo pred tukajšnjim vojaštvom proglašeno ujedinjenje kraljevstva SHS. Moštvo je to sprejelo z burnimi ovacijami.

Zagreb, 5. dec. »Narodnemu Veču« prihajajo neprenehoma iz vseh krajev domovine brzoglasni pozdravi o priliki proglasitve narodnega ujedinjenja. Največ pozdravov je iz Bosne in Hercegovine.

Zagreb, 5. dec. Danes jutraj je bil slovesni »Te Deum« v katedrali o priliki proglasitve jugoslovanskega kraljevstva. Slovesno mašo je pel metropolit nadškof dr. Bauer. Navzoči so bili vsi politiki, uradniki, veliko meščanov, ljudske in srednje šole in vseučilišče. Po maši so se vršile manifestacije. Na vseučiliščnem trgu je bilo z vseučiliščne rampe več govorov, od katerih je bil posebno simpatično sprejet govor nekega mladega istrskega duhovnika.

Živez za Slovenijo iz Hrvatske.

Zagreb, 5. decembra. Včeraj je prišla v Narodno veče deputacija slovenske Narodne vlade iz Ljubljane, ki bo konferirala glede uvoza živeža v slovenske kraje. Stvar bo ugodno rešena.

Židje na Hrvatskem agitirajo.

Zagreb, 5. decembra. »Narodna Politika« poroča: Kakor nam od zanesljive strani poročajo, agitirajo židje po celi Hrvatski in Slavoniji z vso silo za republiko. Trudijo se priti pred vsem v zvezo z delavci in vojaki.

Francozi v Senju.

Senj, 5. dec. Danes ob 10. uri dopoldne je dospel v luko en francoski rušilec. Ljudstvo ga je navdušeno pozdravljalo.

Slovenci zasedajo ogrsko Slovenijo.

Budimpešta, 5. decembra. (Lj. k. ur.) Listu »Pester Lloyd« poročajo iz Čakovca

(velika županija Zala), da se tam odločno zatrjuje, da prikorakajo že v najkrajšem času hrvatske čete v Medmurje in jo zasedejo. Hkrati pripravljajo tudi Slovenci napad na ogrsko ozemlje. Slovenske čete naj zasedejo ogrsko tla v velikih županijah Vas in Zala. 250 mož poročja slovenska četa pod poveljstvom nekega podpolkovnika je prišla od Radgone in je v Soboti (Muraszombát) zasedla vse urade in odpuštila vse ogrske uradnike.

Čakovac, 5. decembra. V krogih tukajšnjih Mažarov se trdi z gotovostjo, da bodo vkrakale hrvatske čete v Medmurje in zasedle to ozemlje. Z enako akcijo prično Slovenci proti mažarskemu ozemlju. Tja odide kontingent slovenskih čet, da v županiji Vas in Zala zasedejo kraje, kjer stanujejo Slovenci. Okrajni glavar v Muraszombatu izjavlja, da je že pripravljenih 600 oboroženih jugoslovanskih vojakov, a nadaljnja ojačanja pridejo kmalu v isti namen.

Slovenski oddelek, močan 50 mož pod vodstvom nekega nadporočnika je prišel iz Radgone in v Muraszombatu zasedel vse urade in odpuštil iz službe mažarske uradnike. Magistrat je prejel vest, da bodo slovenske čete dne 9. decembra zasedle županiji Vas in Zala, in sicer ozemlje od Rabe do Mure. Okr. glavar se je obrnil na budimpeštansko vlado, da nastopi proti nameravani okupaciji.

Krvavi vojaški izgredi v Zagrebu.

Zagreb, 5. decembra. Danes okoli poldne so pričeli hoditi po mestu oboroženi oddelki pijanih vojakov, ki so demonstrirali proti novemu stanju v deželi. Ob pol treh so se vsi ti oddelki zbrali na Jelačićevem trgu. Bilo jih je nekaj stotin s strojnimi. Večinoma so bili vojaši bivšega 53. pešpolka. Za red na Jelačićevem trgu je skrbela policija, ki je sedaj, kakor znano, zelo maloštevilna ter oddelek mornarjev in sokolske čete. Da se izogne spopadu, so razdelili 60 mornarjev v dva oddelka, ter se je en oddelk (20 mož) z eno strojnico umaknil v hišo na Jelačićevem trgu št. 6, drugi (40 mož) s strojnico pa v hišo na Jelačićevem trgu št. 4. Boljševiško razpoloženi vojaši, podpohovani od nekih civilistov, so zahtevali, grozeči s svojimi puškami in petimi strojnimi, da se jim izroči strojnica mornarjev v hiši št. 6. Na povelje jim je bila strojnica tudi izročena. Nato so zahtevali, da se jim izroči tudi druga strojnica; ko pa je prišel iz hiše št. 4 sokol Marcel Tičak, da pomiri vojaše, so ga ubili s strelom iz revolverja. Uporni in pijani vojaši so nato pričeli z vsemi strojnimi streljati v 1. nadstropje hiše št. 4. Oddelk mornarjev v tej hiši je odgovoril z ognjem. Po kratkem streljanju se je posrečilo mornarjem očistiti Jelačićev trg in napraviti red. Ob 5. uri popoldne je bil v celem mestu napravljen mir. Bivša srbska vojska, ki je bila pripravljena, sploh ni stopila v akcijo, ampak so napravili red policijski stražniki, mornarji in Sokoli. Po teh dogodkih so meščani in narodna vojska manifestirali na Jelačićevem trgu in po mestu ter klicali »Narodnemu veču« in regentu. Pri teh izgredih je bilo ubitih 13, ranjenih pa 17 oseb, večinoma vojakov in gimnazijcev.

Cenzura v Zagrebu.

Zagreb, 5. dec. Z današnjim dnem je uvedla vlada »Narodnega Veča« preventivno cenzuro za vse časopise in tiskovine.

Ob naši severni meji.

Št. Andraž na Koroškem.

Celovec, 5. decembra. (Lj. kor. urad.) Št. Andraž v Labudski dolini so zasedli Jugoslovani.

Koroški Nemci protestirajo.

Celovec, 5. decembra. (Lj. k. u.) Začasni deželni zbor je danes imel štiriurno zaupno sejo, v kateri se je, kakor se čuje, petal izključno le s položajem, ki ga je ustvarilo neprestano prodiranje Jugoslovancev na Koroško. Sprejel se je soglasen sklep. V javni seji se nato socialdemokratski poslanci vložili nujen predlog zaradi samovoljnega nastopanja polkovnika Passyja v Gradcu v zadevi pogodbe z jugoslovanskim generalom Maistrom o zasedbi nemških ozemelj na Koroškem po jugoslovanskih četah. V predlogu se naproša državni svet na Dunaju, naj nemudoma uvede strogo preiskavo in naj polkovnika Passyja brezobzirno pozove na odgovor. Nujni predlog izjavi, da je izročitev nemške zemlje na Koroškem po polkovniku Passyju pri odgovornih oblastih na Koroškem izjavilo silno ogorčenje, ki je tem bolj upravičeno, ker je Passyjevo ravnanje izdajstvo nemških interesov na Koroškem. Nujni predlog je bil takoj soglasno sprejet. Drug nujen predlog so vložile vse tri deželnozborske stranke skupno zoper nastopanje Jugoslovancev, ki kršijo samoodločeno pravo narodov. V predlogu opozarjajo na nasilno vdiranje jugoslovanskih oddelkov v jezikovno mešane koroške okraje ter v njih ležeče povsem nemške naselbine, na odstavljanje uradnikov ter občinskih predstojnikov kakor tudi na nevarnost, ki vsled tega grozi rednemu preskrbovanju, nadalje na hudo ka-

LISTEK.

† Stojanu Antonijeviću.

Tužni pratilci!

Bacite svoje tužne poglede na ovaj svetli odar, pogledajte ovo hladno telo, koje sada leži nepomično, bez snage i života, koje liči na namramoru staturu, na kojoj je nevidljiv vajar vešto izrazio smrt.

Indiferentnost čitamo na ovom bledom licu, koje je nekada izražavalo sve: i radost, i tugu i gnušanje i dopadanje.

Još kao mali na majčinih grudima, on se radovao majčinom pogledu i plakao bi, kada bi bio lišen njega; kao dečko zažarenih obraščica on je jurio, igrao, zanosno rasipajući radost, koju je iz igre erpeo i gnušao se priča, u kojima se osuđivahu ljudi bez časti, puni nedopuštene egoizma.

Ali sve je to bilo negda, kada je u toj hladnoj statui kucalo nešto kao mali motor, nešto što je hukalo i kretalo napred svaki deo ovoga, sada, klonuloga tela; to je bilo onda, kada se kucanjem tog mladog motora izražavalo na licu zadovoljstvo od života i strah od smrti. Sada... svega boga nema, jer je mali motor prskao, osećajući preteranu ljubav in sreću, tugu i bol.

Ovo je srce prestalo, da kuca posle završenog velikog dela, a Vi i ne znate za plamen, koji je zatalasavo i pokretao najvažnije arterije ovog jedinog izvora života. Da li je to plamen, koji u obične dane obuzima obične ljude; da li je to plamen erotične ljubavi i drugih zemaljskih uživanja? Ne, drage sestre i braćo, to je nacionalni plam, plam gne-

* Posmrtni govor prilikom smrti Stojana Antonijevića, rez. peš. poručnika, koji je dr. žao rez. peš. potporučnik Dušan Janković kod kapele, u kojoj je telo pokojnikovo ležalo, a na dan 28. nov. 1918 god.

va prema neprijatelju, koji su od tolikih vekova tlačili našu braću; plam gnušanja prema nedelima, koja su predstavljali srednjekovne tiranije činili, odzimajući našoj braći slobodu i pravo.

Eto, to je bio poslednji i najveći plamen, koji je obuhvatao grudi ovog vrlor Srbina, čija su dela uvećana lavornim vencem, ukrasnim našim najlepšim uspomjenama; a na kome će stojati napisano za večita vremena: I on je dao život svoj i krv svoju, da bi temelji naše mile otačbine bili čvršći.

Pet stotina i više godina patila su naša braća pod turskim jarmom, pet stotina i više godina otkucavala su naša srca želju, da spase svoju braću, i ta nam želja bi ostvarena sa prvim zracima oktobarskog sunca 1918.og onda, kada je naš deda kralj poneo luču slobode i prava onim srpskim krajevima, u kojima dremashe turski mrak. Tu, odmah za kraljem kretale su se srpske čete, a u njihovoj sredini pod kišom kursumu i granata, pun nacionalnog ponosa i ljubavi prema svojoj potištenoj braći, veselo se kretalo ovo hladno telo, koje pred nama tako ukočeno leži. Njegovu neustrašivo držanje, podžavano težnjom da spase svoju braću od lanaca i stega, ulivalo je respekt onima, na čijem je čelu on stajao, a ostvarenju naših nacionalnih ideala, to držanje predkazivalo je blisku budućnost.

Uskoro nestalo turskog nasilja, ubrzo je zgasnuo topovski plamen, da bi se u toplom junjskom jutru prelomio nov pucanj, koje je objavio neverstvo nebraće Bugara, koji nas, zavedeni austrijskim feldmaršalom a svojim svoje braće.

I ovde je naš dragi Stojan bio medj onima, koji su branili braću oslobođenu krvlju svoje braće.

A onda su, posle tmurih i nezvesnih dana, austro-madžarski kursumi završili pesmu smrti; kada su, posle sramne predigre, potomci Tevtona i Huna napali na našu malu zemlju, i kada se kroz zveket okova čuo jači vapaj naše drage braće, ponovo se zaigralo ovo, sada mirno srce, ponovo je buknuo pla-

men, koji je sagoreo jedan deo lanaca, kojim su naša mila braća s ove strane Save i Dunava bila okovana.

Krenuo je u ovaj sveti boj, za postignuće najvišeg ideala, za postignuće onog ideala, za kojim smo svi tako dugo čeznuli a koji nam je eto sad na horizontu veliki i jasan kao zažareno majsko sunce.

Neprijateljskim kursumom bio je dva puta pogodjen, od kojih mu drugi zadade tešku povredu pluća, povredu, koja je pripremila teren za tuberkulozu, od koje je, preknjuče, rano, dok bleđi sunčani zrak još nije probio tešku koprnu tmuog jesenjeg dana, tiho izdahnuo, isto onako tiho kako je do pre kratkog vremena i živeo u ropstvu onih istih, koji mu i smrt prouzroči.

A sada... evo me k tebi, dragi moj druže, evo me da, nad tvojim mrtvim telom, izrazim bol svoj i naših drugova, bol, koji u ovome trenutku, razdire naše grudi i koji je u toliko veći, ukoliko te gubimo sada, kada je delo, koje smo svi započeli, na kom smo svi završili, potpuno gotovo.

Mi te vlačimo očima ispraćamo. Podji putem večnosti, putem raja, u kome se milioni naših milih i dragih šetaju i vesele! Pozdravi ih i reci, da su uspomene na njih i njihova dela velike i večne! Reci im, da je svet dobio slobodu i pravo; da im milioni zahvalne braće kliću: slava! Reci im, da će potomci njihovi gordo i zahvalno govoriti o svojim velikim prećima, koji žrtvovala zemaljska blaga i zadovoljstva za dobro svoga potomstva! Ukaži im na krupne redove velike istorije, u kojima će njihova imena, vaša imena blistati sjajem jarkoga sunca.

Oni će te, dragi Stojane, dočekati tamo, a ti kreni putem zasutim cvetom, kroz vazduh ispunjen mirisom tamjana i izmirne, kroz spalir nevinih heruvina, čiji će ti hor da zabruji.

Večnaja pamjat... a za vreme ove tužne pesme mi te ispraćamo sa: Slava ti!

50—70 kron. Tu je promet kakor v srednjem veku. Slišali smo izjave, kakor n. pr.: Da bi le že prišel generalmajor Maister in Jugoslovanci, potem bi bil zopet red. Na levem bregu Mure nas je vprašala nemška straža: »Ali ima kdo kaj orožja sabo? Nočemo, da bi dobili Jugoslovanci se kaj več orožja.« Vožnja od Maribora proti Ljubljani je bila povoljna.

— **Volitve v višji šolski svet.** Po naročilu sestanka z dne 30. novembra je predsednik prof. društva pri Narodni vladi posredoval — brezuspešno. Zdej odbor nujno prosi, da vstraja pri kandidatih in vsak srednješolski učitelj voli prof. dr. Ant. Breznika (St. Vid) kot člana in prof. A. Sušnika (Ljubljana) kot namestnika ali prof. dr. Sim. Dolarja (Kranj) kot člana in ravnatelja dr. Benka (Ljubljana) kot namestnika. — Odbor Društva slov. profesorjev v Ljubljani.

— **Sv. Križ pri Kostanjevici.** Umrli je 3. t. m. Jernej Marolt, posestnik v Sv. Križu. Bil je mož blagega in kremenitega značaja. S svojo bogato življenjsko izkušnjo, izredno umsko nadarjenostjo, veliko ljubeznijo ter vnetostjo za vse dobro, je sodeloval pri tukajšnji Posojilnici kot mnogoletni ud načelstva, nekaj časa tudi kot načelnik. Z njim je izgubila Posojilnica modrega in preudarnega svetovalca. Imel je srce za reveže. Veliko skrb in zanimanje je posvečal misijonam in v ta namen večkrat daroval večje vsote. Z veliko vnetostjo je čital katoliške liste in knjige. V mladosti je bil naročnik Bleiweisovih »Novic«.

— **Železniška nesreča.** Petrinja, 5. dec. V bližini železniške postaje Skakavac v Slavoniji je skočil s tračnic vlak. 30 oseb je mrtvih.

— **Kranj.** Akademiki prirede v soboto, dne 7. decembra, in v nedeljo, dne 8. decembra ob 8. uri zvečer v dvorani »Ljudskega doma« v Kranju gledališko predstavo »Sin«, spisal Engelbert Gangl.

— **Razglas.** Na podstavi zakonitih predpisov se s tem splošno naznanja, da morajo lastniki žrebecev, ki hočejo v prihodnji spuščajni dobi spuščati svoje žrebece za plemenitov tujih kobil, prigrisati te žrebece najpozneje do dne 1. januarja 1919 pri onem okrajnem glavarstvu, v čigar okolišju je žrebečvo stajališče. Žrebece je prigrisati pismeno ali ustno; obenem je treba naznaniti: a) ime, priimek in bivališče žrebečevega lastnika; b) plemo, starost in barvo žrebečvo, kakor tudi pasmo. Za žrebece pod štirimi leti in za mrzlokrvne (noriske) žrebece pod tremi leti se splošno ne dajo dopustila za spuščanje. Kje in kdaj bo komisija prigrisane žrebece pregledovala in zanje dajala dopustila, se razglasi ob svojem času. Poverjeništvu za kmetijstvo.

— **Begunci Mariji Vižintin iz Opatjega Sela,** vas Dol naznanja družina, da se nahaja pri Stari cerkvi pri Kočevju, kamor naj se obrne ob povratku iz Nemške Avstrije.

Ljubljanske novice.

— **Ij V nedeljo na praznik Brezmadežne bo** v stolnici imel slovensko pridigo ob pol 10. uri in potem pontifičialno sveto mašo škof ljubljanski. K tej slovesnosti se vabijo vsi, posebno inteligentni krogi.

— **Ij Častniški zbor.** Danes ob 8. zvečer se snide v veliki dvorani Mestnega doma zbor jugoslovanskih častnikov (rezervnih in aktivnih), da obravnava sestavo častnega sodn. SHS štacijsko poveljstvo, Ljubljana.

— **Ij Urednik Orlandove »L'Epoque« v Ljubljani.** Te dni se mudi v Ljubljani urednik Orlandove »L'Epoque«, dr. Dino Segre, da informira italijansko javnost o političnem položaju v Jugoslaviji. Prišel je iz Rima preko Trsta. V Trstu so mu pripovedovali, da je na jugoslovanskem ozemlju vse polno jugoslovanskih band, ki ogrožajo imetje in življenje. Dalje pravi, da je italijanska javnost o nas popolnoma napačno informirana. O zasedenem slovenskem ozemlju misli laška publika, da je laško.

— **Ij Uradniška menza.** Na sestanku v četrtek se je sklenilo, da se ustanovi skupno menzo za vse samske uradnike javnih uradov. Z obratom se prične v ponedeljek, dne 11. decembra. Priglasila se sprejemajo v soboto, dne 9. t. m. v restavraciji pri »Auru«, Wolfova ulica št. 11 od 5. do 9. ure zvečer. — Odbor.

— **Ij Smrtna nesreča.** V noči od četrta na petek je po nesrečnem slučaju, smrtno zadet od krole, izstreljene po nepremišljeni roki, preminul gosp. Klančar Adolf, ključavničarski pomočnik na južni železnici. Rajnik je bil zvest član Sentpeterskega Orla in odbornik Sentpeterskega prosvetnega društva. Pogreba, ki se vrši v nedeljo popoldne iz deželne bolnišnice se udeležijo društvo in Orel.

— **Ij Vprašanje prehrane!** Sprejeli smo v objavo: Z veseljem sem čital notico »Hrvatska pomoč v prehrani Sloveniji« v čisl. Vašem listu št. 274, v kateri se nam obeta pomoč glede dobave pitanih prašičev. Upanje se izraža, da bomo deležni te pomoči že tekom 14 dni. Dvomimo sicer, da bi ta pomoč bila tako točna, treba pa bo vsekar vztrajati, dokler ne pride. Opazujem pa pri tej priložnosti merodajne činitelje na dejstvo, da se nahaja pri ljubljanskih patentiranih in nepatentiranih vojnih dobickarih, oderuhih in ljudskih krvoseshih toliko masti, da bi Ljubljana bila lahko za nekaj mesecev preskrbljena z maščobo. V skladiščih teh največjih sovražnikov naše mlade države se nahaja mast, katero so si ti ljudje nakupili v nadeji, da pride še do večjega pomanjkanja, kakor za časa najhujšega tekom svetovne vojne. Oni so bili trdno prepričani, da bodo svoje zaloge razpečali po 80 do 100 kron in še več 1 kilogram, ker na to seveda niso mislili, da pride pomoč tako naglo in so tudi računali na razne zmede v novi državi. Umestno bi bilo od merodajne strani pozvati občinstvo, da vsakdo naznani naslov skladišča takega krvosesa pismeno ali ustmeno prehranjevalnemu uradu, oziroma mestni aprovizaciji. Taka naznanila ni smatrati za nizkotna, temveč za koristna dejanja, ker vodijo v splošno korist z ozirom na ljudsko prehrano. Tudi jih ni smatrati za kvarna ljudski vzgoji. Na ta način bo mesto Ljubljana preskrbljeno zanesljivo, dokler ne pride pomoč iz Hrvatske in Slavonije. Pozvati bi bilo tudi te vojne dobickarje, naj dajo sedaj, preden pride še do uradnega poslovanja, na razpolago svoje zaloge, oziroma naj jih spravijo na primernih cenah takoj v promet. Pri tem bi bilo pa zelo strogo paziti na to, da ne pride v promet pokvarjeno blago, ki bi eventualno bilo škodljivo ljudskemu zdravju. Tudi bi bilo določiti primerno nižjo ceno kakor je sedaj v navadi. Vojni dobickar bi na ta način izgubil le male odstotke od nabavne cene, sicer je pa v nevarnosti, da zgubi tudi vse, kar je v maščobo zalozil; da bi se pa zamogli s tem blagom še kedaj okoristiti na račun svojih sodržavljanov, je več kot izključeno, ker se bo tem pijavkam

in ljudskim krvoseshom še pravočasno onemogočilo nadaljnje oderuštvo. Če hočejo še pravočasno poslušati naš glas, rešijo sebi, kar se še rešiti dá, zajedno pa pripomorejo svojim sodržavljanom do boljše prehrane.

— **Ij Licitacija gnoja.** Topniško poveljstvo nam javlja, da ne bo licitacije gnoja. S tem odpade včerajšnja notica.

Vestnik S. K. S. Z.

— **Sentpeterski »Orel« v Ljubljani** je imel svoj občni zbor v sredo, dne 4. t. m., ki je bil polnoštevilno obiskani in ki je pokazal, da misel orlovska še živi in da hoče vstati k novemu življenju. Izvolil se je za odbor in napravil podroben načrt za delo. Ob sredah se bodo vršili v društvenih prostorih redni fantovski večeri, ob petkih redna članska telovadba za enkrat skupno s šentjakobskim v telovadnici SHS realne gimnazije (Poljanska cesta), ob sobotah telovadba vadiateljskega zbora, ob nedeljah dopolne ljudskošolski in dijaški naraščaj, popoldne obrtni in rokodelski naraščaj.

— **Orlovski naraščaj.** Sentpeterski »Orel« prične s telovadbo naraščaja. Vabi starše, kateri hočejo, da se njihovi mladinci tudi izven šole začetovi versko-nravnega vzgoja, da vpišejo svoje otroke v naraščaj. Vpisovanje se vrši v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob 9. do 12. ure v prostorih v cerkveni hiši pri sv. Petru. Ob 11. uri je potem razgovor o podrobnih organizaciji. Starši, pripeljte svoje otroke v orlovske vrste!

Prosveta.

— **pr Iz gledališke pisarne.** V sled obolenosti gđc. Richterjeve, ki nam je mogla šele v zadnjem trenutku javiti, da kljub vsem naporom ne more peti, je odpadla sinočna predstava »Prodane neveste«. Sinočne vstopnice veljajo za soboto, sobotne vstopnice pa za ponedeljek. — Danes zvečer ob 8. se ponovi opereta »Michuievi hčerki« za B-abonement. V soboto opera »Prodane neveste« za C-abonement. — V nedeljo popoldne ob 3. »Namišljeni bolnik« izven abonementa. Zvečer ob 8. prvič v sezoni ljudska igra v petih dejanjih »Deseti brat«, ki jo je po Jurčičevemu romanu priredil za oder Fran Govekar. Predstava se vrši za C-abonement. — V ponedeljek zvečer »Prodane neveste« za A-abonement.

Narodna vlada.

— **o V raznih skladiščih v Ljubljani in na** deželi leži raznovrstni material, ki se bo po končni ureditvi razdelil in razprodal na reflektante vsega slovenskega ozemlja. V svrhu enakomerne razdelitve se pozivljajo predstojništva uradov (železnice, pošte itd.), zavodov, zadrug i. dr., da potom svojih pooblaščenecv, oziroma zaupnikov pregledajo zbrano blago, sestavijo pregledne sezname vseh razpoložljivih predmetov, katere nujno in neobhodno rabijo ter čimprej predložijo te sezname predstojništvu oddelka za stvarno demobilizacijo v poslopu deželne vlade v Ljubljani, katero daje vsa tzuadeva poimaila. — Obrtnikom je prijavitelj potrebščine, kakor došle, Zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani.

— **o Pri knjigovodstvu Narodne vlade SHS,** oddelka za notranje zadeve, je namestiti pet mest računskih praktikantov z letnim adjutom 600 K. Za čas veljavnosti draginskih prispevkov se adjutom poviša za letnih 1212 K. Po enoletnem zadovoljivem službovanju in uspešno prebiti izkušnji iz državnega računstva sledi imenovanje računskim asistentom s prejemki XI. činovnega razreda državnih uradnikov. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z zrelolistnim spričevalom srednjih šol, z zdravniškim in s spričevalom pravnosti ter z dokazilom znanja službenega jezika v govoru in pisavi, je vložiti do dne 20. decembra 1918. Ako se ne zglaš zadoštno število prošilcev z zrelolistnim spričevalom, sprejeme se kot z ačasne pomožne moči z dnevnino 3 K 20 vin. in z draginskimi prispevkom letnih 1212 K, dokler se bodo ti sploh izplačevali. Vojni invalidi imajo, če so sicer sposobni za to službo, prednost v smislu navedbe z dne 20. novembra 1918. Uradni list št. 12—115. — Narodna vlada SHS, v Ljubljani, oddelka za notranje zadeve. Ljubljana, 5. decembra 1918. Predsednik: Pogačnik.

— **o Naredba poverjeništev za narodno obrambo in kmetijstvo.** Naroča se vsem posestnikom, ki so med umikanjem vojske čez deželo Kranjsko proti reverzu prevzeli konje od erarja ali drugih v to pooblaščenih vojaških poveljstev in županstev, da obdržijo te konje do splošne klasifikacije. Glede konj, ki se še nahajajo v vojaških rokah, so se izdala potrebna povelja. Ciganom oddajati konje proti reverzu, je strogo prepovedano. Če se take sumljive ljudi zasači s konji, jih je aretirati in jim iste odvzeti, ako nespodobno ne dokažejo, da so jih pravilno kupili od državne komisije za oddajo konj. Orožniške postaje imajo ukaz, javiti vse tiste, ki so si na nedopusten način prisvojili vojaške konje (namreč brez reverza, potrdila, računa, dovoljenja županstva.) Izvoz konj v kraje, zasedene po Lahih in Nemcih, je prepovedan.

Slovenski svet.

— **sl Amerika in Čehi.** Glej, tako je govoril posl. Haberman na shodu v Plznu in na Kraljevih Vinogradih, ko se je vrnil iz Švice: Čehi so središče sveta, svet govori samo o Čehih. Ententa nam dá vse, kar bomo hoteli. Pomoč v vsem in dežele, katere hočemo, kolikor nam jih gre po pravici. Vse je zavistno od nas. Denar, živež, ladje, vse bomo dobili. A ne smemo si tega pokvariti z boljševizmom, ki ga Amerika ne mara in ki bi ga morala odstraniti. — Zakaj govori o nas čehi svet? Kar vam bom povedal, je kakor bi človek čul detektivni roman, pa je vendarle gola resnica. Ameriški Čeh Emanuel Voska, bivši dimnikarski pomočnik s Kutne gore, ki je bil pred približno 25 leti obsojen zbog takozvanih socialnodemokratskih spletk v večmesečno ječo, je pobežni pred kaznijo v Ameriko. Tam, kjer pride vsak razumen človek do veljave, je postal lastnik dveh zavodov, mramornatega in bisernega. Ko se je vnela vojska, je prodal en zavod in je za nadzorovanje nemških ogleduhov ustanovil detektivno pisarno. Svojo hčer je vpeljal kakor strojepisko v avstrijsko poslaništvo, a svojo nečakinjo ravnatoko v nemško poslaništvo. Dekle je zvedelo, da je bilo nemškemu

poslaništvu povedano, da so prišle važne listine, naj bi kdo ponje prišel. Rojak je sedel v avtomobil, je ujel češkega zdravnika Patera ter mu je rekel, naj gre na poslaništvo, da zve kaj več o listinah. Tako se je zgodilo, in listine so prišle Lansingu in Wilsonu v roke. V njih so bili načrti Newyorka, popisi važnih objektov in iz vsega se je videlo, da nameravajo Nemci po porazu Angleške s podmorskimi čolni napasti Ameriko. Wilson, ki je bil dosihmal nemojan zagovornik pacifizma, je postal do Nemcev nezaupljiv in poslanec Dumba je moral oditi. Čeh Voska pa je deloval naprej. Pozvedel je spet s pomočjo nečakinje, da pride v Ameriko parnik z važnimi nemškimi listinami. Poslali so naproti dve križarki, ki sta parnik preiskali in pregledali. Ali ničesar niso našli. Voska je pritisnil na kapitana, da morajo listine biti tam, in tedaj je kapitan odprl železno skrinjico in v njej so našli listine, ki so Nemce tako kompromitirale, saj so jasno govorile, da kanijo Nemci Ameriko napasti. Nato je izdala Amerika zakon o splošni mobilizaciji ter je napovedala vojsko. Emanuel Voska je imel biti zaradi tega imenovan za častnega šefa generalnega štaba, ker more tako mesto zavzemati samo American, je Wilson s senatom izpremenil zakon, napravilo so izjemo, in naš rojak, sodrug Voska je bil imenovan v teku enega tedna na to najvišje vojaško mesto. Čeh, prost, demokratičen, z ljudstvom čuteči mož je danes na čelu ameriške armade. Umete torej, zakaj Amerika in ves svet danes z navdušenjem in občudovanjem gleda na nas Čehel! — Tako je povedal poslanec in danes minister Haberman, ki je bil v Brnu marljiv časnika preden je odšel na Dunaj. Vsakdo izmed nas, posebno pa še češki delavec, je ponosen in miren v zavesti, da si počasi opomemo ter s pomočjo entente ustanovimo in utrdimo državo, ki bo ostalim državam, katere je zamoril boljševizem, pravi vzor.

Dr. Jos. C. Oblak.

Celovec-Beljak.

Konec.

Narodno-politični oziri.

Celovec in Beljak sta torej conditio sine qua non, pod katero se rodi Jugoslavija in nje Slovenski Zgornji in Spodnji Korotan — obdržimo to nazivanje! — gori na skrajnem severu države. Slovenci smo tako srečni, da nam je pravična usoda ohranila ozemlje okoli teh dveh mest, in da je živeli v teh mestih samih, kakor njih okolišč, tako krepak, da nam mora vsak, kdor je pravičen, ti mesti priznati pred vsem raz gospodarsko stališče brez oziroma na to, da nam itak pripadata kot dve staroslovenski mesti po historičnem in naravnem pravu.

Celovec in Beljak sta tisti dve krasni, cvetoči alpski mesti, ki bodeta igrali na skrajni meji Jugoslavije naravnost sijajno vlogo.

Pa ne le radi svoje lege kot gospodarski središči sta važni ti mesti, nego tudi kot središči tujkega prometa, glede katerega zavzema Slovenja Koroška, ta dežela jezer, prvo mesto in specijelno še glede zimskega športa, ki se je povzpela v zadnjem času na Koroškem na evropsko višino. Kdor je enkrat videl to vrvenje v turistični sezoni poleti v Beljaku in njegovih svetovno znanih rimskih toplicah, ob bregovih Vrbskega jezera, Osojskega in tudi Baškega jezera, v Rožu in v zimi na Vrbskem jezeru, kamor so prihajali poseben zimski vlaki, mora priznati, da se mu je nudila svetovna slika, katero more zreti le še v Švici, Salzammergut in najznamenitejših turistovskih središčih Tirolske. In vse to se je vršilo po velikem delu na slovenskih tleh — seveda pod egido nasilnega koroškega nemčurstva. Zdej pa je prešla ta egida na tistega, ki ima na to blagoslovljeno deželo in specijelno na nje slovenji del svoje stoletne pravice, ki mu jih je avstrijska vlada kot zaščitnica Vsenemštva teptala in mu jih ni hotela priznati...

Ako bi se Koroška ne delila, se nam itak ne bo brigati za ostale dele, ako pa se ista deli, je vendar položaj tak, da ostali del Koroške lahko eksistira brez Beljaka in Celovca, ker ima ostali gornji del svoje središče v Spitalu, in je priklonitev iste na Tirolsko ali Salburško v vsakem oziru naravnost prelopa zaokrožena, ravnatoko kakor ostalega dela nemške Spodnje Koroške k Nemškemu Štajerju.

Nasproti pa tvori Celovec in Beljak tak esencijski del Koroške Slovenije, da je o eventualni izločitvi, na katero niti misliti ni, vsaka diskusija odveč, da, naravnost izključena. To zahteva naravna pamet, naš idealni in materialni interes, pa tudi naša narodna čast.

Ker zagovarjajo gospodarski interesi in merodajni krogi, katerim je prepuštili končno rešitev tega vprašanja, priklopitve nekdanj čisto slovenske Glinke doline s Sent Vidom, — in ker bi bila meja po gorovju severno Glinke doline tudi geografsko utemeljena, bi ostal Nemcem še drug, seveda bolj omejen gospodarski centrum — Breže z znano rodovitno teraso (Krappfeld), ki se naslanja na Nemški Štajer. Brež in okolice pa absolutno ne kaže združiti s slovenskim ozemljem iz umljivih razlogov.

Pa kdo bo dejal, da sta Celovec in Beljak nemški mesti, da torej iz etnografskih ozirov ne spadata h Koroški Sloveniji. In tako že Nemci zdaj vpijejo! Toda kako je pravzaprav s tem koroškim Vsenemštvom v teh dveh mestih? Kdor pozna razmere in pravo sliko tega Vsenemštva, ve, da je to Vsenemštvo neka prisiljena stvar, ki stoji na trnli, naravnost nemoralni podlagi, da je — papirnata hišica, ki se podre, čim zapiše le slaba jugoslovanska sapica. Smelo trdim, da še danes znata slovensko govoriti dve tretjini celovskega prebivalstva. Le poglejmo v Celovec tedaj, kadar je tam semanji dan, to je ob četrkih. Nemci pravijo, da je tedaj v Celovcu »der windische Landtag«. Le-ta »windischer Landtag« je tisti tretjini, ki ne zna »bindisch« trn v oči, in bolj ali manj glasno zabavljajo. Pa nič ne pomagaj! »Kšeft je kšeft!« si mislijo drugi in lepo »marnjavajo po slovenje«. Kakor ščurki prilzeajo na dan v četrkih vsi tisti in naenkrat znajo vsi slovensko, kakor gre za to, da dobe od slovenskih ljudi dobro slovensko blago. In ako greš v Celovcu tedaj od ene do druge trgovine, slišal boš samo prijazno slovensko govorjenje, vsak trgovski sodrudnik, ki je še v nedeljo zabavljaj na »windische Hunde« in kričal »Heil und Sieg«, govori lepo in prijazno slovensko s prijaznimi Slovenci. Tako nam nudi Celovec v četrkih tisto sliko,

kakor jo je nudil pred 50 leti vsak dan, ko sta bili tedaj v Celovcu dve tretjini zavednoslovenskega prebivalstva. In vsa ta nemškutarija, ki je danes v Celovcu, je po ogromni večini samo potomstvo teh zavednih Slovencev, ki še ni pozabila slovenskega jezika, pred vsem iz trgovskih ozirov in radi — poslov! Služinčad je namreč skoro izključno slovenska, — slovenski posli so priznani pošteno in pridni, dočim veljajo oni iz nemškega dela ali za lene ali pa — kretlene. Seveda so vpisani od svojih gospodarjev vsi za — pristne Nemce! Ako si pogledamo nekoliko bližje vse te ljudi, predvsem trgovce, vidimo, da so ti po veliki večini — ne glede na njihova slovenska imena — sami slovenski okoličani, ki so se preselili v glavno mesto. Med obrtniki je celo ogromna večina pravih koroških Slovencev, čeprav se priznavajo nekateri ali večina za Nemce, to pa vsled nemškega terorizma, ali pa so slovenski Štajerci in tudi dokaj teh »prokletih Kranjcev«. Ti »prokleti Kranjci« so Nemčurjem poseben trn v oči, kajti trdijo, da so Kranjci najnevarnejši konkurenti; s tem hujskajo tudi slovenske Koroške skozi desetletja. In ta hujskarija je izšla večinoma iz tiste ostale tretjine, ki se rekrutira iz zgornjih desetstot slovenskih poturic, deloma iz privandiranih Tirolcev, razmeroma malega števila priseljencev iz totalno pomencenega dela Koroške in zelo nadutih štajerskih nemčurjev. Ta klika je zagospodovala nekako v zadnji tretjini prejšnjega stoletja nad skromnimi in spravljivimi Slovenci, ki so v svoji ponižnosti in posebej še vsled vladnega pritiska skrivili svoj hrbet. In ta terorizem se je širil tako iz Beljaka, kakor iz Celovca, dalje proti jugu, kjer pa ni mogel doseči tistih uspehov, katerih si je želel, namreč totalno germaniziranje koroških Slovencev; slednje se je le deloma posrečilo tej kliki tam na najsevernejši tedajni jezikovni meji. To je torej tisti cvet nemštva, s katerim hočemo dokazati, da je Celovec povse nemški in ravnatoko Beljak. V resnici pa je vsa tista velika nemška večina samo žalostna družba poturic, ki je postala to, kar je, le vsled terorizma nekaterih hujskačev, in katere veliki del bo takoj pokazal svojo pravo barvo, kakor hitro se temu terorizmu odstrije peroti.

Za nas pa je merodajen tisti z nameniti četrtek semanji dan, ki pokaže, da sta v Celovcu najmanj dve tretjini slovensko razumevajočega in govorčega prebivalstva. Seveda, ako bi oficijelno povprašali tisto množico, ki je govorila še pravkar na trgu slovenski, ali zna slovenski, bo več kot polovica njih to utajila, deloma iz strahu, deloma iz sugeriranega jim sramu pred jezikom, ki ga je edino govoril in znal njihov ded... To pa za nas seveda ne more biti merodajno. Nič ne del Celovec je bil in bo slovenski, in kakor hitro zaveje drug veter, tedaj boste videli, kako bodeta tisti dve tretjini tudaj znali slovenski, in kako bo vsakdo iz te družbe tekmoval in se celo bahal z znanjem slovensčine. In tedaj bomo imeli v jugoslovanskem Celovcu in Beljaku tisto sliko, ki smo jo imeli v letih petdesetih! Bo pač vsak dan — četrtek!...

Aprovizacija.

— **a Krompir za VII. okraj.** Stranke VII. okraja prejmejo krompir v soboto, dne 7. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 150, od 9. do 10. št. 151 do 300, od 10. do 11. št. 301 do 450, popoldne od 2. do 3. št. 451 do 600, od 3. do 4. št. 601 do 750, od 4. do 5. št. 751 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kg stane 80 vin.

— **a Krompir za VIII. okraj.** Stranke VIII. okraja prejmejo krompir v ponedeljek dne 9. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 150, od 9. do 10. št. 151 do 300, od 10. do 11. št. 301 do 450, od 11. do pol. 12. št. 451 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kg stane 80 vin.

— **a Krompir za IX. okraj.** Stranke IX. okraja prejmejo krompir v ponedeljek dne 9. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2. do 3. št. 1 do 120, od 3. do 4. št. 121 do 240, od 4. do 5. št. 241 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kg stane 80 vin.

— **a Inozemsko meso.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala inozemsko meso v ponedeljek dne 9. t. m. popoldne od 7. do 9. ure v cerkvi sv. Jožefa.

— **a Še enkrat sladkor.** Prejeli smo: Poroča se, da so se zadnjič nekatere ženske prav na nedostojen način navale na cesti na gospoda župana ter zahtevale od njega že koncem novembra sladkor za december. Ne vemo, ali je ta slučaj pripisovati zlobnosti tistih žensk, ki po trgu zbirajo druge žene, da jih zapeljejo potem z raznimi lažmi od takih neprevidnih korakov, ali pa nevednost strank sploh. Ker pa bode treba take slučaje v prihodnje že takoj v kali udušiti, hočemo še enkrat pojasniti, kako je s sladkorjem. Naredba urada za ljudsko prehrano na Dunaju, ki je danes še tembolj veljavna, ker so češke meje, od koder smo dobivali sladkor, popolnoma zaprte, določa, da ima dobiti vsaka oseba mesečno le tri četrtil kilograma sladkorja. Ta sladkor so stranke v Ljubljani tudi redno dobivale že prve dni v mesecu, medtem ko so v nemških mestih v Gradcu in na Dunaju dobili komaj prvi ali drugi četrtil sladkorja šele za mesec september, medtem ko nimajo prav nikakega upanja, da bi ga dobile sploh še kdaj za oktober, november ali celo za december. Tudi Ljubljana bi ostala v decembru brez vsakega sladkorja, ako bi mestna aprovizacija ne zbirala ves čas vojske mesečne prihranke sladkorja in ako bi sladkorna centrala v Ljubljani toliko ne pritiskala na Dunaju, da so vsaj za mesto Ljubljano pošiljali pravočasno sladkor. — Kako pridejo torej stranke do tega, da na tak nedostojen način zahtevajo že koncem novembra sladkor za december, bodo vedele pojasniti morda tiste ženske, ki so celo na magistratu javno trdile, da jim je predsednik poverjenstva g. Josip Pogačnik naročil, da naj vlomijo v cerkev, ako ne dobe od aprovizacije blaga. Ker se še vedno dobe ljudje, ki tudi takim gorostasim lažem verjamejo, so v resnici vlomili neki zlikavci drugo noč v cerkev, hvala Bogu zastoji, ker niso ničesar dobili, kar bi mogli odnesti. Zatorej opozarjamo še enkrat: Kaj bode s sladkorjem za mesec januar, je danes še popolnoma negotovo, ker so češke meje še vedno zaprte. Če bi pa ne prišel pravočasno sladkor za januar, ni treba misliti, da ga je mogoče s surovostjo doseči od g. župana, da ga preskrbi po zraku, ker čudežev ne zna danes nihče

Izgubila se je od stolnice po Emonski cesti na Cesta na Loko ženska zlata ura z zapestnico. Pošteni najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi na policijo.

Dotični g. duhovnik, ki je kupil zajčji hlev v Mostah št. 19, se prosi, da nemudoma pride po njega, ker ima lastnik odlok od hišnega gospodarja, ga v enem mesecu odstraniti.

Pozor! Dotična oseba, ki je v ponedeljek dne 2. decembra zjutraj tik pred menoj pobrala črno žensko torbico z večjo vsoto denarja za ograjo slovenske šole v Spod. Šiški in je navidezno znana, se prosi, da jo odda proti dobri nagradi na policijsko stražnico v Spodnji Šiški.

na poštne in za svoje vložnike,
na čistih 4 krome 25 vinarjev na leto.
Tudi po pošti in daje za njih vplačilo
prijema tudi vloge na tekoči račun ter
oti vknjiži b amortizaciji ali brez nje.
zastavi vrednostnih papirjev. Menice
sejo najboljše.
milijon kron. Stanje hranilnih vlog je
nad 34 milijonov kron.